

Aprenem junts!

Dades del centre

Institut Guillem de Berguedà

Camí de Pedret, 2 - 08600 Berga

Tel: 93 821 06 18

Mail: iesguillembergueda@gmail.com

Web: <https://agora.xtec.cat/iesguillembergueda/>

Presentació:

Aquest projecte combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat. Els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de la gent gran amb l'objectiu de millorar la situació. Tant els joves com els avis actuen de receptors, els infants i joves que s'apropen a ells i les persones grans els poden aportar aprenentatge i experiència; i també com a protagonistes de les accions, els joves fent activitats i les persones grans protagonitzant-les.

Aquest projecte va sorgir de l'experiència engegada per la farmàcia Cosp i que al centre va instaurar el professor Pere Camprubí, en què algun dia a tutoria els alumnes anaven a veure als avis de la Residència de les Germanetes. Es va observar que a la majoria d'alumnes els agradava molt realitzar aquestes visites i molts dels avis també en gaudien. A partir d'aquesta experiència es va constatar que hi ha molts joves que, per diferents motius, tenen poca relació amb la gent gran o, en alguns casos, cap. Molts d'ells quan estan amb una persona gran no saben com relacionar-s'hi o, senzillament, prefereixen no fer-ho.

La societat envelleix i tots hauran de conviure amb la vellesa (avis, pares, tiets, personal). Per tal de crear ciutadans responsables, competents i hàbilment socials creiem que la comunicació dels joves amb la gent gran és molt important, així com fomentar els valors d'ajuda als altres de forma desinteressada.

Aprofitant que el centre ofereix el curs d'Atenció a les persones en situació de dependència, utilitzarem els coneixements que tenen els professors i els alumnes d'aquest cicle per tal que ajudin als alumnes i treballin conjuntament amb ells per preparar les activitats proposades.

Nivell educatiu: 1r ESO (amb el suport d'alumnes del CFGM d'Atenció a les persones en situació de dependència)

Àmbit temàtic de l'activitat: aprenentatge - servei

Context d'actuació: relació amb l'entorn i participació

Tipus d'activitat: participativa i de servei a la comunitat

Objectius de l'activitat:

1. Potenciar les habilitats socials i comunicatives per afavorir el "saber estar", respecte a la pròpia persona i a les altres, tot actuant de manera apropiada a cada situació.

2. Assumir uns coneixements bàsics de geriatría a l'entorn de la situació, de les característiques, de les necessitats i del tracte adequat a la gent gran en situació residencial.
3. Agafar experiència en el tracte amb els ancians, com a possible activitat ciutadana solidària a realitzar.
4. Sentir-se orgullosos de les seves capacitats i competències per ajudar a d'altres persones amb necessitats específiques.
5. Pensar i elaborar activitats per als residents, tenint en compte les seves capacitats.
6. Treballar intergeneracionalment amb els alumnes del CFGM d'Atenció a les persones en situació de dependència amb alumnes de primer d'ESO i els residents a les Germanetes.
7. Conèixer per donar valor a les tasques encomanades a les persones que cursen el CFGM d'Atenció a les persones en situació de dependència un cop entren al món laboral.

Seqüenciació de les activitats: descripció metodològica i programació cronològica:

Es treballa amb cada grup de primer d'ESO, dividint-los en grups de 15 alumnes com a màxim per facilitar la participació.

	Sessions:	Concrecions
1.	Parlar dels avis	S'iniciarà la sessió amb un diàleg sobre què saben els alumnes de la gent gran. Qui té avis? On viuen? Quina és la imatge que tenen els adolescents sobre la gent gran? Es parlarà de tòpics, com: "les persones grans són com nens", "la gent gran és sàvia"... Quines necessitats tenen? Com els podem ajudar? S'explicarà el projecte per motivar l'alumnat, es definiran els objectius i s'informarà de les sessions del projecte. Es passarà la FITXA 1, per tal de poder copsar els coneixements dels alumnes.
2.	Visualització de la pel·lícula <i>Arrugas</i> / Visita a la residència	Mig grup visualitzarà la pel·lícula <i>Arrugas</i> i l'altre meitat del grup anirà a la residència d'avis. Una part de l'alumnat anirà a la residència amb un professor i els acompanyaran alguns alumnes del curs d'Atenció a les persones amb dependència. Un cop a la residència, es farà companyia als avis i se'ls explicarà que tornaran un altre dia i els demanaran que els avis proposin quines coses són les que els agradaria fer. Allà faran fotos amb el permís de les germanetes.

3.	Visualització de la pel·lícula <i>Arrugas</i> / Visita a la residència	Mig grup visualitzarà la pel·lícula <i>Arrugas</i> i l'altre meitat del grup anirà a la residència d'avis. Una part de l'alumnat anirà a la residència amb un professor i els acompanyaran alguns alumnes del curs d'Atenció a les persones amb dependència. Un cop a la residència, es farà companyia als avis i se'ls explicarà que tornaran un altre dia i els demanaran que els avis proposin quines coses són les que els agradaria fer. Allà faran fotos amb el permís de les germanetes.
4.	Acabar la pel·lícula. Reflacionar sobre la pel·lícula i sobre la visita a la residència	Tot el grup sencer acaben de veure la pel·lícula. Els alumnes reflexionaran sobre la pel·lícula i sobre la visita a la residència Preguntes sobre la pel·lícula: -Reflecteix la realitat dels avis de la residència?...
5.	Sessió amb l'alumnat d'Atenció a les persones amb situació de dependència	Alguns alumnes del cicle expliquen als alumnes de primer d'ESO les necessitats de les persones grans.
6.	Sessió a l'aula (vàries sessions segons l'activitat que cal preparar)	Per grups els alumnes fan propostes, pluja d'idees de quines activitats voldran fer amb els avis. Es votarà una activitat per grup i s'acordarà el material que és necessari per tal de poder fer l'activitat el següent dia de tutoria. Cal omplir la FITXA 4. Exemples: jocs de taula tradicionals reciclats, danses, manualitats, teatre, activitats del taller de memòria...
7.	Sessió amb l'alumnat d'Atenció a les persones amb situació de dependència	L'alumnat de 1r amb ajuda dels alumnes del cicle preparen material per a la gent gran.
8.	Mig grup va a la residència	L'alumnat porta les activitats preparades per fer amb els avis a la residència i es duen a terme.
9.	L'altre mig grup va a la residència	L'alumnat porta les activitats preparades per fer amb els avis a la residència i es duen a terme.
10.	Cloenda i avaluació, reflexió i avaluació	Passar la fitxa de la primera sessió per tal de veure si l'alumnat ha assolit els objectius del projecte.

Continguts clau, àrees implicades, transversalitat:

Continguts clau:

- La vellesa.
- La cooperació.
- Planificació d'activitats de diversa temàtica (lúdiques, artístiques, relacionades amb l'exercici físic, etc.).
- Càlcul de pressupostos, temps, superfícies i dimensions.
- Les 3 R: Reduir, Reutilitzar, Reciclar.

Àrees implicades: Matemàtiques, Català, Castellà, Educació Física, Educació Artística i tutoria.

Transversalitat: Tots els continguts es treballen de manera transversal a les diferents àrees de coneixement del currículum de secundària.

Relacions amb l'entorn: El projecte té un elevat component de relació amb l'entorn social i de cooperació.

Competències i processos que es treballen de forma destacada:

1. Competència comunicativa lingüística.
 - Comunicació oral i escrita del coneixement i del propi pensament
 - Desenvolupament de les capacitats cognitivolingüístiques (descriure, explicar, justificar, interpretar, argumentar).
2. Tractament de la informació i competència digital.
 - Recerca, obtenció i tractament de la informació a partir de fonts diverses (observació, lectura d'imatges, entrevista).
 - Distinció entre informacions rellevants i anecdòtiques, objectives i subjectives, reconeixent la intencionalitat dels missatges.
3. Competències bàsiques de l'àmbit matemàtic.
 - Emprar el raonament matemàtic en entorns no matemàtics, per calcular pressupostos, mesures d'una manualitat, etc.
4. Competències bàsiques de l'àmbit artístic.
 - Desenvolupar projectes artístics disciplinaris o transdisciplinaris tant personals com col·lectius.
5. Competències bàsiques de l'àmbit de l'educació física.
 - Aplicar un pla de treball de millora o manteniment de la condició física individual amb relació a la salut.
 - Utilitzar activitats amb suport musical, com a mitjà de relació social i integració comunitària.
6. Competències bàsiques de l'àmbit digital.
 - Seleccionar, configurar i programar dispositius digitals segons les tasques a realitzar.
 - Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents digitals.
7. Competències bàsiques de l'àmbit de cultura i valors.
 - Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes.
 - Assumir actituds ètiques derivades de la Declaració Universal dels Drets Humans.
 - Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i per consolidar el pensament.

- Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.
- Realitzar activitats de participació i de col·laboració que promoguin actituds de compromís i democràtiques.
- 8. Competències bàsiques de l'àmbit personal i social.
 - Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
 - Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva i responsable.

Participació:

Tot l'alumnat de primer d'ESO, l'equip docent, l'alumnat del CFGM Atenció a persones en situació de dependència, el personal de la residència i els residents.

Suggestiments i orientacions didàctiques:

Cal establir un conveni amb l'entitat on hi apareguin clarament els aprenentatges a fer i servei a realitzar. Intentar escollir avis amb algunes capacitats preservades. És millor poder fer 2 grups d'alumnes i que s'encarreguin de dos grups d'avis més reduïts (així l'activitat es faria cada setmana però els avis i l'alumnat interactuarien cada 15 o 20 dies).

Recursos materials i humans:

- Pel·lícula *Arrugas*. Espanya, 2011. Durada: 80 min. Direcció: Ignacio Ferreras. Sinopsi: L'Emilio i el Miguel són dos avis que viuen en un geriàtric i es fan amics. L'Emilio té un principi d'Alzheimer. Compta amb l'ajut del Miquel, que vol evitar que vagi a la planta dels malalts d'Alzheimer. Tot el que planifiquen està ple d'humor i tendresa.
- Diferents materials segons l'activitat proposada: si és d'educació física o més manipulativa, etc.

Difusió:

A la nostra pàgina web: <https://agora.xtec.cat/iesguillembergueda/>

Avaluació:

Ens cal promoure una mirada diferenciada vers l'alumnat, valorar la particularitat de cadascú i potenciar allò de cadascú que el pot fer sentir-se útil i valuós (aquell que és hàbil, el que és divertit, el que és afectuós, el que és fort, etc.).

Al llarg de l'ApS observem alguns indicadors de l'autoestima: les ganes d'assistir a les sessions, la quantitat i qualitat d'interaccions socials que estableixen de manera autònoma, la seguretat, el compromís, la flexibilitat, etc.

Abans d'iniciar els tallers proposem tres sessions de coneixement mutu usant tècniques descriptives per part d'uns i d'altres. Observem com es mostren els alumnes als altres (oberts o inhibits, sincers o fabuladors,...), totes aquelles pistes que ens serviran de termòmetre de com es veuen a si mateixos. Durant els tallers revisem que qui faci cada cosa sigui competent per fer-ho, i que tothom assumeixi el seu paper. Es van posant en valor les aportacions de cadascú.

Al final fem una festa; els responsables de l'entitat, els mestres, les auxiliars geriàtriques i la gent gran, valorem el fruit del servei realitzat i es deixa un espai per al reconeixement. Es demana a l'alumnat com s'ha sentit tot fent aquest projecte i es revisa com s'han modificat els indicadors d'autoestima en cada alumne.

També es treballa amb tres processos d'avaluació:

AVALUACIÓ INICIAL: Qüestionari de detecció d'idees prèvies (FITXA 1). Conversa al voltant d'una activitat de sensibilització sobre la gent gran.

AVALUACIÓ FORMADORA: Qüestionari d'autoavaluació, activitat de coavaluació, treball cooperatiu.

AVALUACIÓ: Activitats d'aplicació dels continguts apresos en un altre context.

Material:

FITXA DE CONEIXEMENT DE LA GENT GRAN (FITXA 1)

Nom i cognoms: Grup:

Quines són les necessitats de la gent gran?

-
-
-

2. Què ens poden ensenyar de bo la gent gran?

-
-
-

3. Què els podem aportar nosaltres?

-
-
-

4. Com els podem ajudar?

-
-
-

5. Quins avantatges i inconvenients hi ha entre viure en una residència i viure a casa?

-
-
-

6. Què es fa en el curs d'Atenció a les persones en situació de dependència?

-
-
-

7. Què és l'aprenentatge servei?

Fitxa d'autoavaluació per als alumnes			FITXA 2
Conec més coses sobre la gent gran?	Sí	Bastant	No
He parlat amb els avis ?	Sí	Bastant	No
He participat a la preparació de les activitats per a la gent gran?	Sí	Bastant	No
He participat a la realització de les activitats per a la gent gran?	Sí	Bastant	No
Propostes de millora			

Fitxa d'autoavaluació per als avis			FITXA 3
Els ha agradat que els visitessin els alumnes d'ESO?	Gens	Bastant	Molt
Els han agradat les activitats que han fet?	Gens	Bastant	Molt
Què és el que més els ha agradat de les visita dels nois i noies?			
Els agradaria que fessin alguna altra cosa?			
Propostes de millora			

PLANIFICACIÓ DE L'ACTIVITAT GRUPAL (FITXA 4)

DESCRIPCIÓ		COMPONENTS DE L'EQUIP	
OBJECTIU			
MATERIAL			
PLANIFICACIÓ DEL TREBALL			
PLANIFICACIÓ DE L'ACTIVITAT			
AVALUACIÓ			
ASPECTES A MILLORAR			